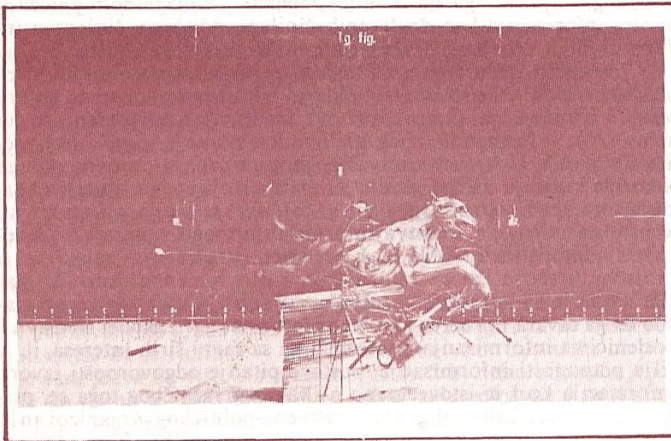

voljnog ponašanja kome se u institucionalizovanim mehanizmima niko ne suprotstavlja, samo je mali korak.

Konačno, neki problemi proističu i iz poslednjeg stava istog, 97. člana Ustava. Prema ranije citiranom, on dopušta ograničenje javnosti rada ako bi se tako doveli u pitanje bezbednost, odbrana i zakonom potvrđeni opšti interesi zemlje. Zbog toga je na strani izvora informacija zadržano ovlašćenje da neke informacije stave pod zaštitu određivanjem stepena pogodnosti za javno publikovanje. Izvori informacija, zavisno od mesta i uloge u javnom životu društva, mogu deo informacija staviti na režim državne, poslovne, vojne ili službene tajne, odnosno tretirati kao strogo poverljive, poverljive, interne itd. Ovo veliko ovlašćenje automatski poziva i veliku odgovornost izvora informacija pri selekciji. Taj posao izvora informacija ne može u celini biti podruštvljen, jer bi to učinilo selekciju i zaštitu bespredmetnim. Međutim, mišljenja smo da se takvo ovlašćenje, najradije korišćeno za utaju ili doziranje informacija, može podeliti. Ne vidimo nikakav presudan razlog koji bi već u startu diskreditovao predlog da se rečeno ovlašćenje podeli između izvora informacija i masovnih komunikatora. Naprotiv, shvatanje novinara, u ovom društvu, kao angažovanog borca za samoupravljanje, skoro društveno-političkog radnika, činioca u političkom sistemu a ne izvan njega, ne partnera vlasti ili slobodnog strelca, svi ti programski i ideološki kvalifikativni dozvoljavali bi da se i ovi poslanici u procesu informisanja nađu u poziciji saodlučivanja kod nužne, i u celom svetu praktikovane selekcije informacija. Između ostalog, neka se u prilog ideji spomene da se to čini u nekim zemljama drugačijeg demokratskog projekta. Mišljenja smo da bi prisustvo novinara u trenutku trijaže informacija od strane njihovih izvora bilo barem prva brana protiv zloupotrebe tog ovlaš-

ćenja, i povećalo stepen odgovornosti. Takođe, način zajedničke selekcije mogao bi da predupredi mnogobrojne sukobe »post festum«, u kojima su novinari dokazivali, i u najvećem broju slučajeva dokazali, da predložena zaštita informacija od javnog uvida nije bila opravdana – ponekad i pod pečatom »državna tajna«. U predloženom aranžmanu čitav informaciono-komunikacioni sistem mogao bi da dobije u kredibilitnosti. Jer, poznato je, da je baš zbog najblaže rečeno neodgovornog ponašanja izvora informacija poverenje građana u njega ozbiljno poljuljano, a da prenos informacija glasinama može da pruži dokaze da je bivao pouzdaniji nego regularan, javni prenos informacija. To su posledice sa kojima se kasnije suočavaju samo sredstva i poslanici informisanja. Izvori informacija ostajali su izvan dometa kritike u zavetrini vlasti, a ponekad, kao vrhunac hipokrizije i sami su držali slovo osude.

Namera je ovog napisa da pozdravi stavljanje na dnevni red pitanje odgovornosti i podruštvljavanja izvora informacija u našem društvu. Neka izneta razmišljanja mogu se uzeti ne samo kao prilog očekivanoj diskusiji, već i kao povod za njen nastavak. Istovremeno, on se može shvatiti i kao prilog kritičkoj analizi političkog sistema socijalističkog samoupravljanja. Jer, ne zaboravimo: Kada god se, i gde se, ne pružaju potpune i blagovremene informacije javnosti, tu mora da se skrivaju nečiji interesi. O njima se ne odlučuje javno i zbog toga su izvori informacija zatvoreni. Zahtev za njihovom odgovornošću istovremeno je i zahtev da se istera na čistac odgovornost za takve načine odlučivanja i takvu informativnu komponentu u odlučivanju.

1) Zakon o osnovama sistema javnog informisanja, 1985. član 16

2) Ustav SFRJ, 1974. član 97

3) Ibidem

4) Program aktivnosti SSRNJ, materijal Sekcije za informisanje i javno mnjenje za sednicu 16. maja 1986. str. 18

5) Zaključci VI sednice CKSKJ posvećene informisanju, Ibidem

6) »Podruštvljavanje informativne delatnosti u samoupravnom društvu«, Institut za sociološki i političko-pravni istraživanja, Skopje, 1980. str. 73

nedelja

slobodan pavićević

I

Jutros bez drhtavica drugih koje te čine moćnim!

Gorušica vlasti samo. Snadi se.

*Vrapci protežu svoja krilca na žicama
Kroz koje ti se ničiji glas jutros ne klanja.
Na vrata ako zakuca s petoro u naručju*

Majčica –

Ne otvaraj.

Seleći se ona slučajno se odmara na tvom stepeništu.

Udahni – izdahni.

Pogledaj u pamćenje knjiga:

Nedelja je razbijanje glavice mrtvog deteta u utrobi

porodilje,

Ponovno osvećen je zglobne čašice,

Dan koji razvlašćuje. Da kao zmijčice izvučeš se iz već

ispljuvane košuljice.

II

Ali ti ideš u lov.

Ona tušira se u vedrom kupatilu:

Cvokoće njena koža Ili

Peni se svež vazduh,

Žleb za spajanje pukotina Ili

Zov treba misliš da je za tvoju sačmu.

Svejedno.

Posteljina zaudara na izgužvano telo,

Ribljji lepak,

Dok otvaraš prazna vrata

I kerber za tobom njuška preuzimajući

Niz povetarac tvoju senku.

Ko zna da zlatni prah fazana

Nije već sjaj smrti u njegovom perju.

III

Iz Carske biblioteke u Pergamu nosi ražanj

Zec,

Istraživač voda i ruda

(Muda mu na pola ražnja

A repić razdragan!)

Rašljari mali,

Kao da ga je sam Ludvig vans Sebe poslao

Da vidi

Ima li posla za tebe

U ovo doba dana.

ДРУШТВО КЊИЖЕВНИКА ВОЈВОДИНЕ
DRUŠTVO KNJIŽEVNIKA VOJVODINE
VAJDASÁGI ÍRŐK EGYESÜLETE
SPOLOK SPISOVATELOV VOJVODINY
ASOCIATIA SCRITORILOR DIN VOIVODINA
ДРУЖТВО ПИСАТЕЛЪОХ ВОЈВОДИНИ
ASSOCIATION DES ÉCRIVAINS DE VOIVODINE

Društvo književnika Vojvodine i ove godine dodeljuje »Brankovu nagradu« za najbolju prvu knjigu poezije autora do 29 godina, objavljenu na srpskohrvatskom ili hrvatskosrpskom jeziku u periodu od septembra 1985. godine do avgusta 1986. godine. Knjige kandidovane za nagradu treba slati u pet besplatnih primeraka na adresu: Društvo književnika Vojvodine, Novi Sad, Laze Telečkog 3/1, sa naznakom »za Brankovu nagradu«, najdalje do 15. avgusta 1986. godine.

Nagrada se sastoji od diplome sa Brankovim likom i novčanog iznosa od 30.000. – dinara, a svečano će biti uručena na manifestaciji »Brankovo kolo« u Sremskim Karlovcima u septembru 1986. godine. Dobitniku nagrade, »Brankovo kolo« dodeljuje bistu Branka Radićevića.

U prošlom broju »Polja« (maj '86, broj 327) greškom urednika ostao je nepotpisan intervju sa Dušanom Kecmanovićem. Razgovor je vodila Vesna Mališić. Izvinjavamo se autoru i čitaocima.